

Goede Palliatieve zorg is ... horen, zien en zwijgen?

Symposium
Hospice Zutphen 20 jaar

Wat is goede zorg?

- ◎ Aandacht en oog voor
 - uniciteit van de mens?
 - fysieke, emotionele, sociale en spirituele behoeften?
 - autonomie en regie?
 - kwetsbaarheid?
 - volgen of loslaten protocollen?
- ◎ Degene die gaat sterven en de naasten zijn tevreden?

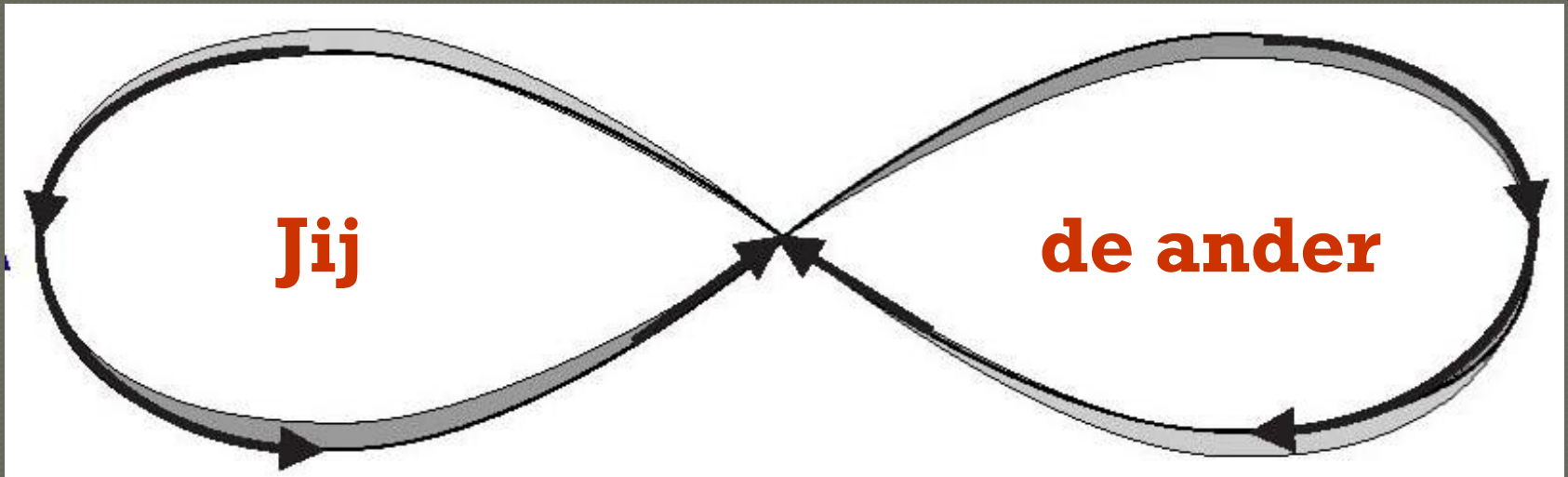

Goede zorg vraagt om presentie

- ◉ Goed doen en geen leed toevoegen
- ◉ Contact maken met verlangen
- ◉ Er zijn *met* en er zijn *voor*
- ◉ Er zijn is gezien worden
- ◉ De ander tevoorschijn laten komen
- ◉ Weten wanneer te doen en te laten
- ◉ Relatie aangaan

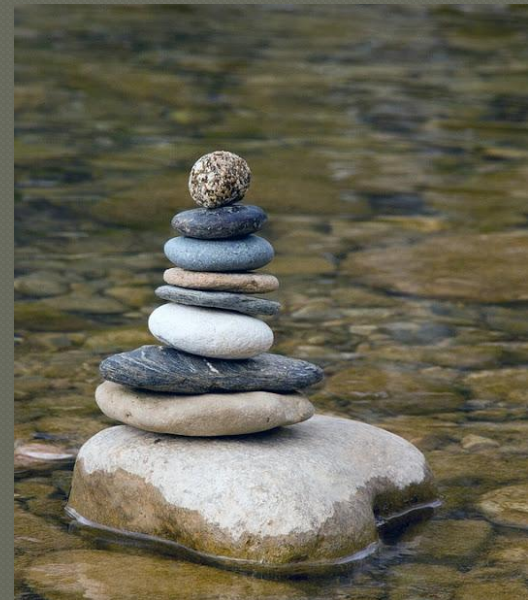
Jezelf en de ander welkom heten

Contact begint bij jezelf

Wat neem je mee?

- Geschiedenis
- Cultuur
- Gezin van herkomst: boodschappen uit je jeugd
- Normen en waarden
- Overtuigingen
- Toewijzingen
- Levensgebeurtenissen
- Kennis en ervaring
- Verwachtingen
- Gevoel van de dag

Niet klagen maar dragen

*Niet klagen maar vragen
en dragen naar kracht*

*Een vrouwenhand en een
paardentand staan nooit stil*

Alles voor de lieve vrede

*Elke minuut dat je boos
bent verlies je 60 sec geluk*

Paula Modersohn-Becker. Zie ook Herbergen van Verlies van Riet Fiddelaers - Jaspers en Sabine Noten

Kijken, zien en gezien worden

◉ Registrerende blik

◉ Ontvankelijke blik

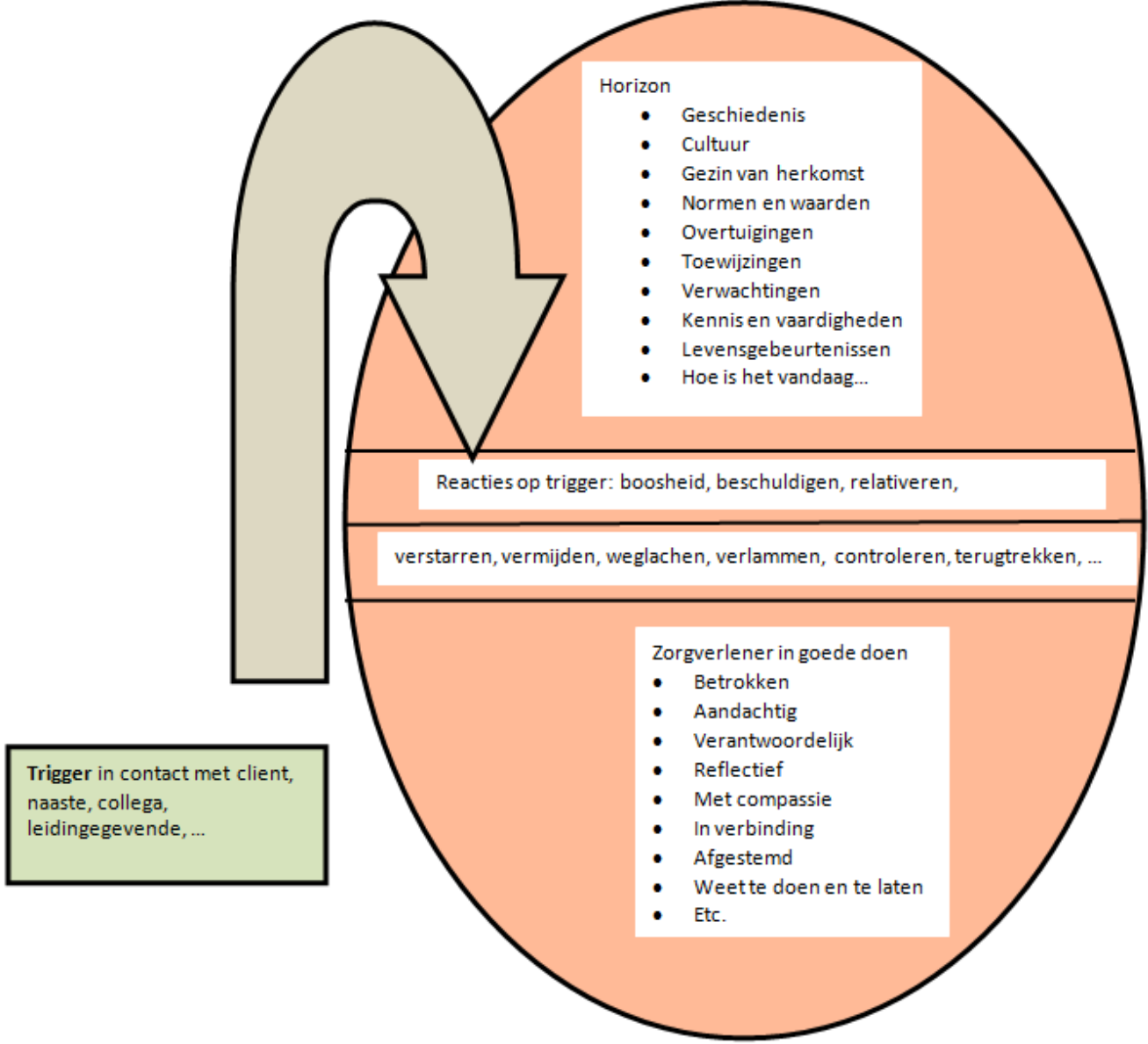
◉ Objectief versus subjectief

◉ Fysieke waarneming en innerlijk oog

Verdiepen in de ander

Leven in het aangezicht van de dood

- Wereld op zijn kop
- Opnieuw verhouden tot jezelf
- Dood onder ogen zien
- Opnieuw verhouden tot de wereld
- Zin en betekenis geven aan het leven dat rest

Triggers

- ◎ Ik kan, weet dit niet
- ◎ Ik kan me niet verenigen met de gang van zaken
- ◎ Ik wil dit doen, maar het mag niet
- ◎ Wat ik wil, lukt niet (goed genoeg)
- ◎ Dit verdraag ik niet, ik vind dit onrechtvaardig
- ◎ Ik kan dit niet opbrengen
- ◎ 'Au', dit raakt bij mij aan oud zeer

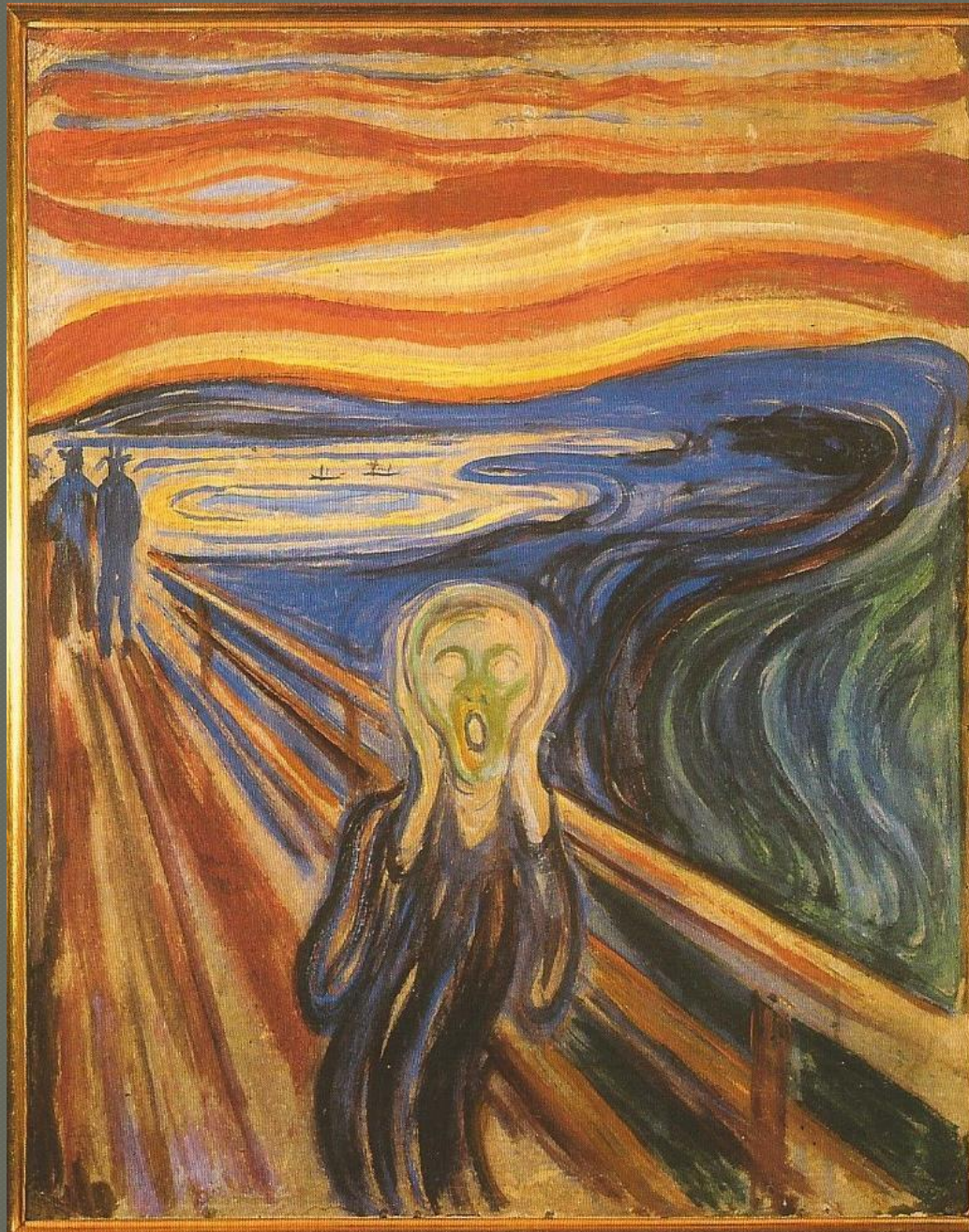

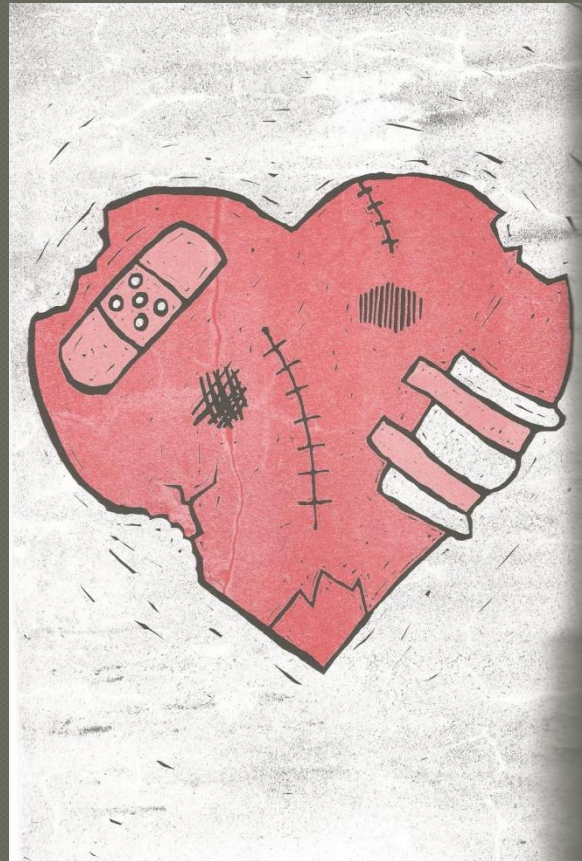

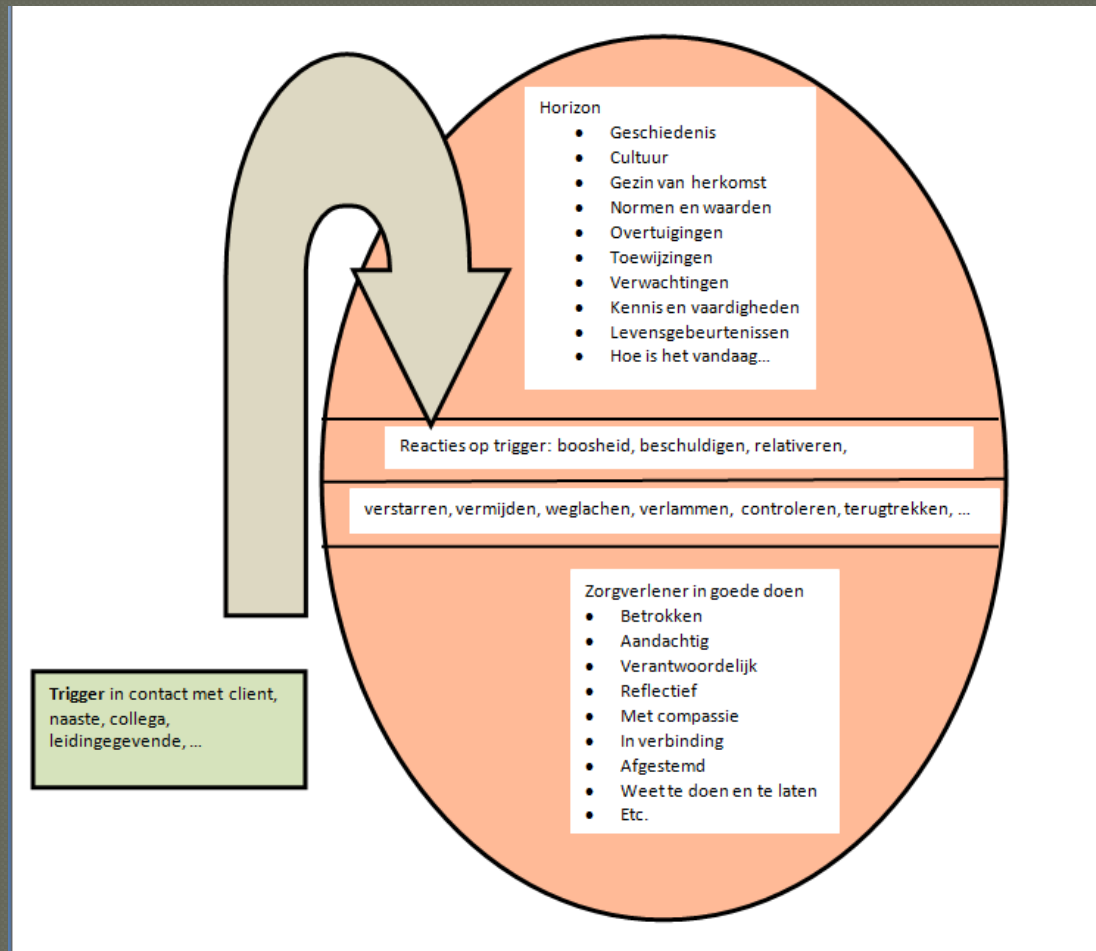
De Schreeuw Edvard Munch

Eerste reactie op trigger

- Vechten
- Vluchten
- Verstarren
- Bevriezen

Behoudend of transformatief

Behoudend of transformatief

Behoudend:

- ◉ In eerste reactie blijven hangen
- ◉ Van de trigger afwenden
- ◉ Doorgaan alsof er niets gebeurd is

Transformatief:

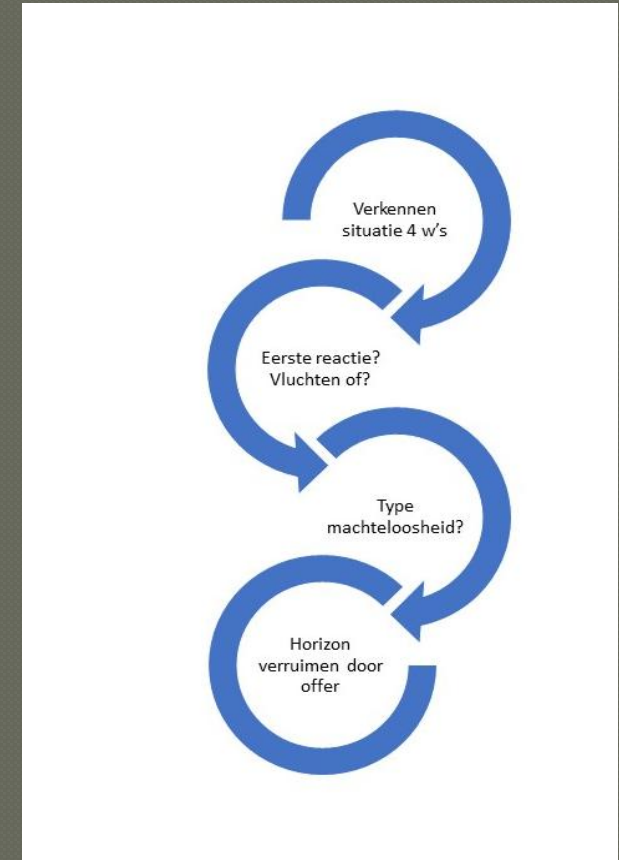
- ◉ Naar trigger toewenden
- ◉ Verkennen met vier cirkels wat uit eigen rugzak geraakt is

NOT EVERYTHING THAT
IS FACED CAN BE
CHANGED BUT NOTHING
CAN BE CHANGED
UNTIL IT IS FACED ♥

JAMES BALDWIN

Vier cirkels

- Vier W's
- Eerste reactie
- Ervaren trigger
- Horizon verruimen:
loslaten, offeren, hulp
vragen

**Laat zien wat er in je hart omgaat
en verberg het niet,
opdat ik kan laten zien
wat er in mijn hart omgaat
en waartoe ik in staat ben.**

Rumi

Hartelijk dank voor uw aandacht

Meer lezen?

www.jacintavanharteveld.nl

